

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/12/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315220838
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2315220838.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov: matka H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. R., M. XXXX/XX, zastúpená advokátkou Mgr. Ivicou Šišolákovou, Nová Doba 920/5, Galanta, otec: F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., S. XXXX/X, o návrhu U. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. R., M. XXXX/XX, na vydanie predbežného opatrenia o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, na odvolanie matky maloletého proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č.k. 16P/263/2015-17 zo dňa 2. októbra 2015 v spojení s opravným a doplniacim uznesením č.k. 16P/263/2015-32 zo dňa 22. januára 2016 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s opravným a doplniacim uznesením **p o t v r d z u j e.**

Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Galanta č.k. 23C/256/2011 - 60 zo dňa 31. januára 2012 po zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca a rozsudok Okresného súdu Bratislava III č.k. 37P/375/2014 - 85 zo dňa 4. 12.2014 o vyživovacej povinnosti matky k maloletému.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol o návrhu na vydanie predbežného opatrenia tak, že maloletého F. B., narodeného XX.XX.XXXX dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky U. O., narodenej XX.XX.XXXX, bytom Q. R., M. XXXX/XX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť maloleté dieťa v rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia, má právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok len v bežných veciach a to do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka sa návrhom domáha zverenia maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti s tým, aby bola obom rodičom uložená povinnosť platiť na dieťa výživné. V danom prípade súd prvého stupňa mal preukázanú dôvodnosť návrhu navrhovateľky - krstnej matky maloletého, ktorá sa domáhala zverenia dieťaťa do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti z toho dôvodu, že o dieťa sa stará od začiatku septembra 2015. Dieťa bolo zverené do starostlivosti otca, z ktorej začiatkom septembra 2015 odišlo a odvtedy býva s ňou v spoločnej domácnosti. Pretože dieťa odišlo zo starostlivosti otca a matka sa momentálne zo zdravotných dôvodov o dieťa nemôže osobne starať, bolo dôvodné návrhu vyhovieť. Ide o dočasnú úpravu, ktorú možno v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností k dieťaťu modifikovať tak, aby to najlepšie zodpovedalo veku a odôvodneným potrebám dieťaťa. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovení § 74 ods. 1, § 75 ods. 6, § 163 ods. 2, § 76 ods. 1, 2, 4, 9 OSP - zákon č. 99/1963 Zb. - ďalej aj OSP.

V poradí druhým uznesením súd prvého stupňa opravil pôvodný výrok v časti zverenia maloletého „do právoplatnosti rozhodnutia o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky“. Súčasne doplnil výrok uznesenia o uložení vyživovacej povinnosti obom rodičom tak, že matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 30% zo sumy životného minima stanoveného osobitným predpisom a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 200,- eur

mesačne vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky a to s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil záverom, že v zmysle § 166 ods. 1, 2 a § 167 ods. 1, 2 OSP bolo potrebné doplniť výrok v poradí prvého uznesenia tak, aby zverenie maloletého bolo ohraničené do právoplatnosti rozhodnutia o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Súčasne doplnil rozhodnutie súdu prvého stupňa i v časti povinností rodičov prispievať na maloleté dieťa výživným v prospech navrhovateľky, do starostlivosti ktorej bolo dieťa zverené, keď zohľadnil príjmy oboch rodičov a to, že matka sa zo zdravotných dôvodov nemôže zamestnať a otec pracuje so zárobkom 1.000,- eur mesačne a teda zaviazal otca na dočasné platenie výživného 200,- eur mesačne. To zodpovedá 20% zo mzdy, ktorú oznámila navrhovateľka, pričom o konečnej výške výživného bude súd rozhodovať až v rozhodnutí o veci samej a preto jej návrh, aby otec platil dočasné výživné 400,- eur v tomto rozhodnutí neakceptoval.

Proti v poradí prvému uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého. Nesúhlasila s tým, že maloletý F. nebol zverený do jej starostlivosti. Ak nemôže dieťa vychovávať otec, prečo by nemohla dieťa vychovávať ona - matka a otec dieťaťa by jej mohol platiť výživné. Nikde nepracuje, je na polovičnom invalidnom dôchodku a poberá 85,- eur mesačne, býva s otcom na poschodí v rodinnom dome a na prízemí býva sestra U. s rodinou, jej matka U. a syn F.. Na poschodí má riadne zariadený byt, domácnosť, v ktorej žije s otcom, je udržiavaná a pre maloletého by bolo k dispozícii všetko, čo dieťa potrebuje. Ona perie, žehlí, stará sa o otca, rovnako sa vie postarať o syna. Čo sa týka jej zdravotného stavu, tento jej nebráni v tom, aby sa o dieťa riadne postarala. Uviedla, že matka U. spôsobuje rodinné nezhody. Sestra U. žije na prízemí s matkou a ona žije na poschodí s otcom, pričom rodičia sú už deväť rokov rozvedení a matka vyvoláva stále rodinné nezhody, často u nich zasahujú policajti, ktorí však nezistia k zásahu žiadne dôvody. Poukázala na to, že o maloletého F. sa stará, keďže bývajú v jednom dome, majú jeden dvor a so sestrou U. sa vedľa dohodnúť. Poukázala na to, že odkedy je F. vo Q. R. tak pribral, má sa lepšie, v rodine je spokojný, ona poskytuje synovi všetko, čo potrebuje a o čo má dieťa záujem. Chce sa o svojho syna osobne starať, k tejto starostlivosti má všetky podmienky a starostlivosť zvládne ona sama.

Navrhovateľka U. O. a otec maloletého sa k odvolaniu matky nevyjadrili, samostatný odvolací návrh nepodali. K veci nezaslal vyjadrenie ani kolízny opatrovník.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 z. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení Občianskeho súdneho poriadku - ďalej aj OSP), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal vec postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne, preto ho v spojení s opravným a doplniacim uznesením podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Predmetom tohto konania vedeného na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 16P/263/2015 je návrh navrhovateľky U. O. - tety maloletého na zverenie maloletého F. B., narodeného XX.XX.XXXX do jej osobnej starostlivosti. Predmetom odvolacieho konania je rozhodnutie o včas podanom odvolaní matky maloletého voči uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia a jej požiadavka na zverenie dieťaťa do jej osobnej starostlivosti.

Odvolací súd má obsahom spisu preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Galanta č.k. 23 C/256/2011 - 60 zo dňa 31. januára 2012 (právoplatný dňa 16. 2. 2012), bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené, na čas po rozvode bol maloletý F. zverený do osobnej starostlivosti otca s povinnosťou matky prispievať na dieťa výživným po 26 eur mesačne. Vyživovacia povinnosť matky k maloletému bola následne upravená rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č.k. 37P/375/2014 - 85 zo dňa 4. 12.2014, (právoplatný dňa 23. 12.2014) tak, že matka bude prispievať na dieťa výživným po 30 eur mesačne a súčasne bola schválená dohoda rodičov o úprave styku matky s maloletým, na základe ktorej sa bude matka s dieťaťom stretávať každý prvý piatok v mesiaci od 14.00 do 18.00 hodiny a to vždy za prítomnosti otca.

Maloletý F. sa nachádzal v starostlivosti otca, avšak v septembri 2015 od otca odišiel k navrhovateľke, ktorá je jeho tetou - krstnou matkou. Odvtedy sa dieťa nachádza v jej starostlivosti, preto požiadala, aby bol maloletý zverený do jej náhradnej starostlivosti a rodičom bola k dieťaťu stanovená vyživovacia povinnosť. Súčasne požiadala i o nariadenie predbežného opatrenia, dieťa si v rodine zvyklo a už sa nechce vrátiť k otcovi.

Matka sa podaným odvolaním domáha zverenia dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti s poukazom na to, že žije v jednej domácnosti so svojim otcom - starým otcom maloletého. Domácnosť riadne udržiava a zabezpečuje v nej všetko potrebné (varí, perie, upratuje) a všetku potrebnú starostlivosť preto môže poskytnúť i svojmu dieťaťu. Poukázala na to, že jej zdravotný stav nie je prekážkou pre zverenie maloletého do jej starostlivosti.

Podľa ustanovenia § 102 ods. 1 veta prvá OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a) a b) OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby

-platil výživné v nevyhnutnej miere;

-odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Predbežné opatrenie je svojim charakterom rozhodnutím, ktorého zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v jeho schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať.

Predbežné opatrenie je namieste použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Je však nutné, aby boli splnené základné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, a to buď potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo existencia reálnej obavy, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Súdna prax vyžaduje i naplnenie podmienky, že predbežným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný, nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch účastníkov, ani že v dôsledku predbežného opatrenia nevznikne neprimeraná ujma. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti, potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ale i osvedčenie, že je dané nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

Podľa § 45 ods. 1 veta prvá a druhá Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Tam, kde je predpoklad, že rodičia nebudú môcť zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa, by súd mal rozhodnúť o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, najlepšie príbuznému dieťaťu, pričom hmotnoprávnym základom uvedenej úpravy je § 45 ods. 1 Zákona o rodine. Pri výbere formy náhradnej starostlivosti však vždy treba mať na zreteli záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko.

Súd prvého stupňa mal dostatočne osvedčené, že sú tu dôvody na nariadenie predbežného opatrenia. S týmto záverom sa stotožňuje i odvolací súd a to najmä z dôvodu neexistencie rodinného prostredia, v ktorom by maloletý žil potom, ako odišiel z domácnosti otca, pričom vzniknutá neistota, ak by trvala

neprijateľne dlhú dobu, by mohla negatívne vplývať na psychickú stabilitu a pohodu maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa sa nachádza v súčasnosti v starostlivosti tety, ktorú starostlivosť si zvolil maloletý sám.

Pretože v danom prípade bola daná potreba dočasnej úpravy pomerov pre nesúlad názorov rodičov ohľadne ďalšieho života maloletého a aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo potrebné nariadenie predbežného opatrenia tak, ako rozhodol súd prvého stupňa, lebo v opačnom prípade by maloletému hrozilo, že zostane bez domova a zabezpečenia nevyhnutnej starostlivosti.

Je v záujme maloletého, aby súd v konaní vo veci samej mohol v stabilnej atmosfére výchovného prostredia maloletého v konečnom dôsledku rozhodnúť o jeho ďalšom začlenení do rodiny svojich rodičov či najbližších príbuzných.

V konaní bolo preukázané, že maloletý sa ocitol bez zázemia, pretože od otca odišiel a sám zväžil, že pre neho najvhodnejšie prostredie je aktuálne u navrhovateľky. Navrhovateľka prejavila záujem o zabezpečenie starostlivosti o toto dieťa, resp. starostlivosť mu stále poskytuje. O možnosť zabezpečovať starostlivosť o maloletého sa však prirodzene zaujíma a prejavuje záujem i matka maloletého a práve ona sa v odvolacom konaní domáha zverenia dieťa do jej starostlivosti s poukazom na to, že má svoju vlastnú domácnosť, ktorú v potrebnom rozsahu zabezpečuje a túto starostlivosť môže poskytnúť i dieťaťu.

Už v pôvodnom rozhodnutí o rozvode manželstva rodičov nebol maloletý F. zverený do starostlivosti matky, ale do starostlivosti otca. Ani úprava styku matky s maloletým nebola ponechaná na ňu samotnú, ale styk sa mal realizovať za prítomnosti otca. Matka v odvolaní zdôrazňuje zlepšenie svojho zdravotného stavu, o čom priložila i lekárske potvrdenie, naproti tomu navrhovateľka poukazuje na zdravotný stav matky, ktorý jej bráni v starostlivosti o maloletého F., o čom predložila rovnako lekárske potvrdenie.

Odvolací súd dospel v prejednávacom prípade k záveru, že v rámci konania o predbežnom opatrení nie je možné vyriešiť vzniknutý problém v súvislosti so schopnosťou matky s prihliadnutím na jej zdravotný stav zabezpečovať starostlivosť o dieťa. Považoval za v danom prípade za významné to, že maloletý F. vyhľadal starostlivosť svojej tety - krstnej matky, u tejto žije i býva naďalej. Matka maloletého sa týmto spôsobom vlastne na starostlivosti o dieťa i podieľa (spolužitie rodiny v jednom rodinnom dome) a túto starostlivosť napokon i popisuje v odvolaní (prítom starostlivosť matky má nepochybne prioritu pred starostlivosťou krstnej matky - tety). Odvolací súd v danom prípade však uzatvára, že posúdenie zdravotnej spôsobilosti matky zabezpečiť starostlivosť o dieťa a iné presahuje rámec tohto konania o predbežnom opatrení i s prihliadnutím ku skutočnosti, že už v konaní o rozvod manželstva rodičov, ktorému bolo dieťa zverené nebola ona, ale otec (a starostlivosť krstnej matky - tety a nie matky si vybral maloletý, čo bolo potrebné a vhodné i vzhľadom k veku maloletého vziať v úvahu) a o úprave styku matky s maloletým rozhodol súd tak, že styk sa bude uskutočňovať za prítomnosti otca, čo nie je pri styku u dieťaťa vo veku 13 rokov v súdnej praxi obvyklé.

Odvolací súd poukazuje na to, že tu ide o konanie o predbežnom opatrení, kedy sa vzhľadom na potrebu okamžitého zásahu súdu vo veci nevykonáva dokazovanie. Preto obrana matky obsiahnutá v jej odvolaní presahuje rámec konania o predbežnom opatrení a dokazovanie o zdravotnom stave matky sa bude vykonávať v konaní o veci samej, v ktorom matka má nepochybne možnosť požiadať o zverenie dieťaťa do jej starostlivosti.

S prihliadnutím k všetkým hore uvedeným skutočnostiam odvolací súd preto v zmysle § 219 ods. 1, 2 OSP napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Súčasne bolo potrebné vysloviť, že týmto sa mení i posledné rozhodnutie o zverení maloletého F. do starostlivosti otca č.k. 23 C/256/2011 - 60 zo dňa 31. januára 2012, pretože dieťa sa dočasne zveruje do náhradnej starostlivosti navrhovateľky a súčasne i posledné rozhodnutie o výživnom rozsudok Okresného súdu Bratislava III č.k. 37P/375/2014 - 85 zo dňa 4. 12.2014.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.